

Περιβαλλοντική Πολιτική και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Ενότητα 05: Μεθοδολογία εκτίμησης περιβαλλοντικών
επιπτώσεων II

Πολυξένη Ράγκου

Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Μεθοδολογία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων II

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Περιεχόμενα ενότητας

1. Διάγραμμα ροής της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
2. Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση.
3. Περιβαλλοντικοί δείκτες.

Σκοποί ενότητας

- Εξοικείωση με το διάγραμμα ροής της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
- Γνωριμία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.
- Κατανόηση των περιβαλλοντικών δεικτών.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διάγραμμα ροής της διαδικασίας λήψης αποφάσεων

Διάγραμμα ροής της διαδικασίας λήψης αποφάσεων

- Ευαισθησία του περιβάλλοντος.
- Βασικό σχέδιο έργου.
- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων που μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- Αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων με κριτήρια περιβαλλοντικά, κοινωνικά και τεχνικοτεχνικοοικονομικά.
- Απόφαση για την τελική μορφή του έργου.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (1/6)

- Η Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων σε στρατηγικό επίπεδο είναι μια πρόσφατη εξέλιξη στην πορεία για τον έλεγχο των αρνητικών παρενεργειών της ανάπτυξης.
- Αφορά σε αναπτυξιακά σχέδια και προγράμματα και εμπίπτει στις προβλέψεις της οδηγίας 01/42 της ΕΕ για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (SEA: Strategic Environmental Assessment), η οποία στον ελληνικό χώρο καλείται και Μελέτη Περιβαλλοντικής Στρατηγικής.

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (2/6)

- Η διεθνής εμπειρία από την εκπόνηση τέτοιων μελετών παραμένει ιδιαίτερα ανεπαρκής και η σχετική δραστηριότητα βρίσκεται ουσιαστικά σε ερευνητικό επίπεδο
- Η εφικτότητα μιας πλήρους στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης δεν έχει προς το παρόν τεκμηριωθεί ικανοποιητικά, η όλη διαδικασία απαιτεί σημαντικό χρόνο και οικονομικό κόστος, η δε επιτάχυνση της διαδικασίας δεν είναι δυνατή, αν δεν υπάρχουν έτοιμα και καλής ποιότητας δεδομένα.

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (3/6)

- Η μελέτη περιβαλλοντικής στρατηγικής πρέπει να εντοπίσει τις γενικές επιπτώσεις από την κατασκευή και την λειτουργία του έργου, με στόχο να επιτρέψει την επιλογή των κατάλληλων γενικών εναλλακτικών λύσεων και την ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής στρατηγικής αποκατάστασης του περιβάλλοντος με την λήψη κατάλληλων επανορθωτικών μέτρων.

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (4/6)

- Στις εξεταζόμενες εναλλακτικές λύσεις πρέπει να συμπεριλαμβάνονται και οι ενδεχόμενοι άλλοι εφικτοί τρόποι για την επίτευξη του στόχου που εξυπηρετεί το έργο. Χρειάζεται, επίσης, να γίνει μια γενική διερεύνηση των προβλημάτων, αξιών και ευαισθησιών του ευρύτερου περιβάλλοντος.
- Κατά την διαδικασία αυτή, έχει μειωμένη σημασία η χρήση αναλυτικών στοιχείων, εφ' όσον, αναπόφευκτα, στις περιοχές μελέτης θα περιλαμβάνονται χώροι που είναι λιγότερο γνωστοί και μελετημένοι.

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (5/6)

- Οι αβεβαιότητες είναι αυξημένες σε μια μελέτη περιβαλλοντικής στρατηγικής και πρέπει να εντοπιστούν και να αντιμετωπιστούν.
- Η στρατηγική προσέγγιση των περιβαλλοντικών ζητημάτων οφείλει να συνεκτιμήσει τον ρόλο των υπαρχουσών αβεβαιοτήτων. Γι' αυτό πρέπει να αποφεύγονται οι μη αναγκαίες λεπτομέρειες και να χρησιμοποιούνται μέθοδοι γενίκευσης, μεταξύ των οποίων ιδιαίτερη σημασία δίνεται διεθνώς στους περιβαλλοντικούς δείκτες.

Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (6/6)

- Η μελέτη περιβαλλοντικής στρατηγικής πρέπει να συνεισφέρει στην κατάρτιση δεικτών, οι οποίοι να αξιολογούν τις επιπτώσεις και την αντιμετώπιση τους και να συμβάλουν στην αποτελεσματική παρακολούθηση του περιβάλλοντος μετά την λειτουργία του έργου.
- Ακόμα, η μελέτη περιβαλλοντικής στρατηγικής πρέπει να συνεισφέρει στον εντοπισμό αποδεκτών και μη αποδεκτών ορίων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και στην επισήμανση αντικρουόμενων μέτρων, τέλος δε να προτείνει τις αναγκαίες πρόσθετες μελέτες.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Περιβαλλοντικοί δείκτες

Περιβαλλοντικοί δείκτες (1/3)

- Η χρήση περιβαλλοντικών δεικτών στοχεύει στον εντοπισμό της σημασίας ορισμένων περιβαλλοντικών προβλημάτων σε σχέση με κοινωνικά ενδιαφέροντα και αξίες.
- Ο προσδιορισμός μιας αλυσίδας επιπτώσεων που συνδέει τις αρχικές αιτίες, δηλ. τις δραστηριότητες, με τα περιβαλλοντικά φαινόμενα και με τα κοινωνικά αποτελέσματα είναι μια επίπονη και αμφισβητούμενη εργασία, σε κάθε βήμα της οποίας προστίθενται αβεβαιότητες.

Περιβαλλοντικοί δείκτες (2/3)

- Οι περιβαλλοντικοί δείκτες είναι επιλεγμένες παράμετροι που μπορούν να εκτιμηθούν ποσοτικά ή ποιοτικά και βρίσκονται κάπου σε ενδιάμεση θέση στην αλυσίδα επιπτώσεων, αλλά όσο το δυνατόν πιο μακριά από τις αρχικές αιτίες.
- Το όνομα τους σημαίνει ότι δίνουν μια ένδειξη της κατάστασης των επηρεαζόμενων ανθρώπινων ενδιαφερόντων και αξιών, πρέπει δε να αντιπροσωπεύουν την κατάσταση αυτή με αρκετά ικανοποιητικό τρόπο.

Περιβαλλοντικοί δείκτες (3/3)

- Συμβολίζουν τους περιβαλλοντικούς στόχους, και χρησιμεύουν για την βελτιστοποίηση των δράσεων της πολιτικής περιβάλλοντος.
- Σήμερα, υπάρχει αυξανόμενη έρευνα και γνώση για το ρόλο των δεικτών. Η περιβαλλοντική πολιτική, όπως και η δράση ομάδων πίεσης στοχεύουν συχνά στην βελτίωση των δεικτών.
- Πάντως, τα αναφερόμενα κοινωνικά ενδιαφέροντα και αξίες επηρεάζονται ταυτόχρονα και από άλλους τομείς, πλην του περιβάλλοντος.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Παπανικολάου Αναστάσιος
Θεσσαλονίκη, 30/ 6/ 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πολυξένη Ράγκου.
«Περιβαλλοντική Πολιτική και Βιώσιμη Ανάπτυξη. Μεθοδολογία εκτίμησης
περιβαλλοντικών επιπτώσεων II». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.
Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS438/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

